

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

ЗАПОВЕД

№ *РД09-21* 30-09-2024

На основание чл. 14, ал. 1, т. 2, чл. 65, ал. 1, т. 3, във връзка с чл. 159, ал. 1 от Закона за културното наследство (ЗКН), чл. 65, чл. 66, ал. 1, чл. 69, ал. 1, т. 1 и чл. 71 от Административнопроцесуалния кодекс, Заповед № РД09-1065/19.09.2024 г. на министъра на културата, предложение на директора на НИНКН с вх. № 94-00-2288/07.04.2022 г., Решение по т. 1 на Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности (СЕСОНКЦ), назначен със Заповед № РД09-692/26.07.2019 г., изменена със Заповед № РД09-1352/28.11.2019 г., Заповед № РД09-27/10.01.2020 г., Заповед № РД09-319/02.06.2020 г., Заповед № РД09-412/08.07.2020 г. Заповед № РД09-34/15.01.2021 г. и Заповед № РД09-694/15.07.2021 г. на министъра на културата, от Протокол № 98 на заседание на СЕСОНКЦ, състояло се на 13-14.07.2022 г., одобрен от министъра на културата с рег. № ПР-60/03.10.2022 г., и внесени с писма с вх. № 94-00-2288/10.03.2023 г. и № 94-00-2288/27.06.2024 г. окончателни текстови и графични материали по чл. 29, ал. 3 от Наредба № 3 от 10.07.2019 г. и Уведомление по чл. 66 от АПК, с рег. № 94-00-2288/20.02.2024 г.

НАРЕЖДАМ:

1. Предоставям статут, определям режими за опазване (териториален обхват – граници, охранителна зона и предписания за опазване) на обект **„Халколитна селищна могила Нуриюк“**, с. Сушина, общ. Върбица, обл. Шумен, с класификация на единична археологическа недвижима културна ценност (ЕАНКЦ), с категория „национално значение“.

1.1. Определям режими за опазване на единичната археологическа недвижимата културна ценност, както следва:

1.1.1. Териториален обхват и граници на ЕАНКЦ „Халколитна селищна могила Нуриюк“, с. Сушина, общ. Върбица, обл. Шумен:

1.1.1.1. Граници на ЕАНКЦ:

Затворен е полигон от 11 точки със следните координати:

Координатна система БГС-2005г.

№	X (m)	Y (m)
1	4770120.583	603279.021
2	4770104.172	603320.449
3	4770059.079	603349.761
4	4770040.915	603345.200
5	4770029.234	603322.006
6	4770024.089	603262.878
7	4770028.637	603258.405
8	4770036.606	603253.558

9	4770062.569	603240.291
10	4770095.153	603236.421
11	4770107.546	603247.150

1.1.1.2. Териториален обхват на АНКЦ:

Териториалния обхват на АНКЦ попада изцяло в поземлен имот (ПИ) с идентификатор 70398.113.1 по действащата КККР на с. Сушина, общ. Върбица, обл. Шумен, одобрена със Заповед РД-18-41/29.06.2010 г. на Изпълнителния Директор на АГКК и е част от яз. Тича, с вписани в КРНИ вид собственост Държавна публична, вид територия Територия, заета от води и водни обекти, НТП За друг вид водно течение, водна площ, съоръжение, площ 2266578 кв. м, стар номер 171.

Във връзка с горното и с оглед на предоставянето на статут и определянето на режими за опазване на единичната археологическа недвижима културна ценност, възниква необходимост от промяна в КККР на с. Сушина, общ. Върбица, обл. Шумен, изразяваща се в обособяване на територията на АНКЦ като отделен самостоятелен поземлен имот с нов идентификатор, с НТП „За археологически паметник на културата“.

Обща площ на АНКЦ – 7.91дка

1.1.2. Териториален обхват и граници на охранителна зона на ЕАНКЦ „Халколитна селищна могила Нуриюк“, с. Сушина, общ. Върбица, обл. Шумен:

1.1.2.1. Охранителна зона „А“ и некропол:

1.1.2.1.1. Граници на охранителна зона „А“ и некропол:

В границите на поземлен имот с идентификатор 70398.113.1 е затворен полигон от 9 точки – от точка 12 до точка 20. След това продължават както следва: по източните граници на имоти 70398.84.9, 70398.84.24, 70398.84.22, 70398.84.7, 70398.84.2 до т. 21 и по северозападните граници на имоти 70398.85.11 и 70398.85.1 и продължава до т. 22. По североизточната граница на имот 70398.79.9, по южните граници на имоти 70398.79.2, 70398.79.3, 70398.79.5, 70398.79.6, 70398.79.7 до началната т. 12.

Координатна система БГС-2005г.

№	X (m)	Y (m)
12	4770224.097	603354.846
13	4770184.272	603476.694
14	4770077.019	603457.370
15	4769972.183	603431.046
16	4769941.027	603360.131
17	4769914.833	603233.183
18	4769893.463	603068.979
19	4769805.200	602904.466

20	4769869.416	602803.555
21	4770060.280	602930.051
22	4770211.639	602995.708

1.1.2.1.2. Териториален обхват охранителна зона „А“ и некропол:

В териториалния обхват попадат поземлени имоти с идентификатори 70398.85.1, 70398.85.2, 70398.85.3, 70398.85.4, 70398.85.5, 70398.85.6, 70398.85.7, 70398.85.9, 70398.85.10, 70398.85.11, част от 70398.85.17, 70398.84.3, 70398.84.4, 70398.84.5, 70398.84.6 и част от 70398.113.1 от землището на с. Сушина, общ. Върбица, обл. Шумен.

Обща площ – 182.95 дка.

1.1.2.2. Охранителна зона „Б“:

1.1.2.2.1. Граници на охранителна зона „Б“:

- **от север** – по северните граници на ПИ с идентификатори 70398.83.1, 70398.83.2, част от ПИ 70398.85.17, западната граница на ПИ 70398.85.14, по част от северната граница на ПИ 70398.85.17, по западните граници на ПИ 70398.79.9, 70398.79.8. По северните граници на имоти 70398.79.8, 70398.79.2, 70398.79.10 и 70398.79.4. Продължава по североизточните граници на ПИ 70398.79.5, 70398.79.6 и 70398.79.7;
- **от югоизток** – по границата на „Охранителна зона А и некропол“ до т. 20;
- **от юг** – южната граница на ПИ с идентификатор 70398.84.9.
- **от запад** – по западните граници на имоти 70398.84.9, 70398.84.24, 70398.84.22, 70398.84.19 и 70398.83.3.

1.1.2.2.2. Териториален обхват на охранителна зона „Б“:

В териториалния обхват попадат поземлени имоти с идентификатори 70398.79.2, 70398.79.3, 70398.79.4, 70398.79.5, 70398.79.6, 70398.79.7, 70398.79.8, 70398.79.9, 70398.79.10, 70398.79.11, 70398.83.1, 70398.83.2, 70398.83.3, 70398.84.1, 70398.84.2, 70398.84.7, 70398.84.9, 70398.84.19, 70398.84.22, 70398.84.24, 70398.85.8, 70398.85.12, 70398.85.13, 70398.85.14, 70398.85.15, 70398.85.16 и част от 70398.85.17 от землището на с. Сушина, общ. Върбица, обл. Шумен.

Обща площ – 133.24 дка.

2. Предписания за опазване:

2.1. Предписания за опазване на територията на „Халколитна селищна могила Нуриюк“:

Определя се като територия за археологическо и геофизично проучване, консервация, реставрация, експониране и социализация на архитектурно-археологически структури. Изисква се промяна в начина на трайно ползване (по КК) и промяна в отреждането на частта от ПИ с идентификатор 70398.113.1.

В рамките на площта на селищната могила, се забраняват всякакви строителни дейности, с изключение на изграждане на инфраструктура, свързана със защитата и/или експонирането на археологическите недвижими културни ценности; или за минимално необходимото благоустрояване и осигуряване на достъп и обслужване на посетители – защитни покрития, навеси, беседки, погледни площадки, пасарелки, пътеки и парапети,

художествено и функционално осветление, експозиционни информационни табла и указателни знаци, площадки за почивка, кошчета за боклук и др. На основание чл. 161, ал. 2 от ЗКН тези дейности се извършват при осигурено наблюдение от археолог и при стриктно спазване на чл. 160, ал. 2, както и след уведомяване на РИМ-Шумен преди началото на реализацията им.

Забранява се използването на териториите, включени в границите на ЕАНКЦ за депа за всякакъв вид отпадъци. Забранява се изграждане на базови станции и ретранслатори на мобилни и ТВ оператори. Забранява се изграждането на ветрогенераторни и фотоволтаични паркове и площадки. Забранява се засаждането на дървесна растителност, трайни насаждения с дълбока коренова система.

След извършване на теренно археологическо проучване, в случаите, когато в решенията на протокол на експертна комисия по чл. 158а от ЗКН се изисква консервация, реставрация и експониране на разкрити архитектурно-археологически структури, за същите се изготвя проектна документация съгласно изискванията регламентирани в Наредба №4/21.12.2016г. на МК и МРРБ за обхвата и съдържанието на документации за извършване на консервационно-реставрационни дейности на недвижими културни ценности (обн. ДВ, бр.105/30.12.2016 г.).

Дейностите, свързани със социализацията на АНКЦ, нарушаващи целостта на земния пласт, задължително се извършват след спасително археологическо проучване на терените, които ще бъдат засегнати, съгласно изискванията на чл.161, ал. 1 от ЗКН.

Цитираните дейности и всяка инвестиционна инициатива за намеса, както и проектна документация, се съгласуват с Министерството на културата по реда на чл. 83 и чл. 84 от ЗКН, на основание чл. 14, ал. 1, т. 13 от ЗКН; с РИОСВ – Шумен по реда на екологичното законодателство и с Басейнова дирекция „Черноморски район“ по реда на Закона за водите и при стриктното му спазване.

2.2. Предписания за опазване на територията на охранителна зона „А“ и некропол:

Определя се като територия за археологическо и геофизично проучване, консервация, реставрация, експониране и социализация на архитектурно-археологически структури. Запазва се начина на трайно ползване на имотите. Строителство, подземно строителство за полагане или поддръжка на съществуваща техническа инфраструктура, изграждането на нова както и прокарването и поддръжката на пътища се извършват задължително след археологическо проучване съгласно чл. 161 и когато това не е в разрез със Закона за водите и действащите режими за язовира, при стриктно спазване на чл. 160, ал. 2 от ЗКН. Преди реализацията на инвестиционни намерения, инвеститорът задължително уведомява РИМ-Шумен.

Забранява се използването на териториите за депа за всякакъв вид отпадъци. Забранява се изграждане на базови станции и ретранслатори на мобилни и ТВ оператори. Забранява се изграждането на ветрогенераторни и фотоволтаични паркове и площадки. На територията се забранява бивакуване и къмпингуване, както и паленето на огньове. Забранява се практикуването на екстремни моторни спортове (АТВ, мотокрос и др.). Забранява се изграждане на базови станции и ретранслатори на мобилни и ТВ оператори. Забранява се засаждане на растения с дълбока коренова система, както и на нова дървесна и храстова растителност преди приключване на археологическо проучване в конкретна територия.

След извършване на теренно археологическо проучване, в случаите, когато в решенията на протокол на експертна комисия по чл. 158а от ЗКН се изисква консервация, реставрация и експониране на разкрити архитектурно-археологически структури, за същите се изготвя проектна документация съгласно изискванията регламентирани в Наредба № 4/21.12.2016 г. на МК и МРРБ за обхвата и съдържанието на документации за извършване на

консервационно-реставрационни дейности на недвижими културни ценности (обн. ДВ, бр. 105/30.12.2016 г.). На основание чл. 14, ал. 1, т. 13 от ЗКН, проектната документация подлежи на съгласователно разглеждане по реда на чл. 83 и чл. 84 от ЗКН; с РИОСВ – Шумен по реда на екологичното законодателство и с Басейнова дирекция „Черноморски район“ по реда на Закона за водите и при стриктното му спазване.

2.3. Предписания за опазване на територията на охранителна зона „Б“:

Определя се като територия за археологическо наблюдение, археологическо и геофизично проучване и евентуално консервация, реставрация, експониране и социализация на архитектурно-археологически структури; и територия за охрана на подходите към археологическия комплекс и на визуалния контакт с обектите с цел адекватното им интегриране в съвременната среда.

Допуска се промяна на вида на териториите (по ЗУТ) и начина на трайно ползване на имотите. Допуска се промяна на предназначението на урегулираните поземлени имоти. Допускат се изменения в действащите подробни устройствени планове – планове за регулация и застрояване. Допуска се реализация на ново застрояване след процедиране на ПУП-ПРЗ. Допуска се поставяне на преместваеми обекти по реда на чл. 56 от ЗУТ.

Дейностите по поддръжка и ремонт на съществуващата техническа инфраструктура, както и всяка друга дейност, свързана с нарушаването на целостта на земния пласт, задължително се извършват под наблюдение от археолог съгласно изискванията на чл. 161, ал. 2 от ЗКН.

Забранява се засаждане на растения с дълбока коренова система, както и на нова дървесна и храстова растителност преди приключване на археологическо проучване в конкретна територия. Забранява се изграждането на ветрогенераторни и фотоволтаични паркове и площадки. Забранява се изграждането на депа за преработка и съхранение на какъвто и да е вид отпадъци.

Всяка инвестиционна инициатива за намеса, както и всяка фаза на проектиране се съгласуват с Министерството на културата по реда на чл. 83 и чл. 84 от ЗКН, на основание чл. 14, ал. 1, т. 13 от ЗКН.

2.4. Общи предписания и препоръки за опазване на територията на ЕАНКЦ „Халколитна селищна могила Нуриюк“:

След приключване на процедурите по предоставяне на статут и регистрация, определените граници и предписания за опазване на територията на единичната археологическа недвижима културна ценност „Халколитна селищна могила Нуриюк“ и на охранителните ѝ зони следва да бъдат отразени в общите и подробните устройствени планове на населеното място, съгласно изискванията на чл. 79, ал. 6 от ЗКН.

Територията на ЕАНКЦ „Халколитна селищна могила Нуриюк“, с. Сушина, нейните охранителни зони „А“ и некропол и зона „Б“ попадат в защитена зона от Натура 2000, съгласно Закона за биологичното разнообразие BG 0002029 „Котленска планина“ за опазване на дивите птици (обявена със Заповед № РД-910/11.12.2008 г. на министъра на околната среда и водите, обн. ДВ, бр. 15/24.02.2009 г., изменена и допълнена със Заповед № РД-72/28.01.2013 г. на МОСВ, обн. ДВ, бр. 10/05.02.2013 г.)

3. Основни съображения за издаване на акта:

С писмо от НИНКН с вх. № 94-00-2288/07.04.2022 г. и внесени с писма с вх. № 94-00-2288/10.03.2023 г. и № 94-00-2288/27.06.2024 г. окончателни текстови и графични материали по чл. 29, ал. 3 от Наредба № 3 от 10.07.2019 г. директорът на НИНКН входираща в Министерство на културата, предложение по чл. 64, ал. 1 от ЗКН, в тях и в Протокол от

09.02.2021 г. на междуведомствена комисия, назначена със Заповед № РД9К-16/19.01.2021 г. на министъра на културата, са посочени следните мотиви за предложението:

Селищна могила Нюриюк се намира на около 1,332 км и 159° югоизточно от с. Сушина, в местността Чанаджик. Наречена е по името на последния ѝ собственик (дядо Нури) – Нуриюк и се образувала в резултат от продължителното обитаване на селище от средния и късния халколит (V хил. пр. Хр.). Разположена е върху нос с надморска височина 186,5 м, на левия бряг на р. Камчия и неин ляв приток. Площта ѝ е ок. 5 дка. Могилата е известна в научната литература още от началото на XX в. При строежа на язовир Тича, в края на 60-те години, тя попада в неговата чаша и се разрушава от периодичните промени в нивото на водата в язовира повече от 40 г. През 2007-2008 г. поради засушаване и спад в нивото на водата в язовира, е проучен некрополът на могилата, намиращ се на 150 м западно от нея. От 2009 г. започват редовни археологически проучвания – разкопки на могилата. Нейна особеност е наличието на каменно отбранително съоръжение, едно от най-добре проучените и документираните на Балканите. Каменната стена с дебелина в основата 4,5 м, а е запазена на височина ок. 5 м, без да е достигнат стерилен пласт. Много добре запазен е и бастиона с диаметър ок. 3 м. Последните години на обекта е разкрит и глинобитен отбранителен вал, предхождащ изграждането на каменната стена.

Обектът притежава потенциал за културно, образователен и познавателен и туризъм в региона.

Заповедта да се впише в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности към Националния институт за недвижимо културно наследство.

Пълният текстови и графичен материал за обекта по т. 1, приложение към настоящата заповед, се съхраняват в Националния документален архив на Националния институт за недвижимо културно наследство. Достъпът до него се осъществява чрез регистъра по чл. 68 от ЗКН към Националния институт за недвижимо културно наследство.

Настоящата заповед да се обнародва в Държавен вестник съгласно чл. 65, ал. 2 от ЗКН.

На основание чл. 72, във връзка с чл. 66 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) заповедта да се съобщи по реда на чл. 18а от АПК на Община Върбица, с адрес гр. Върбица, ул. „Септемврийско въстание“ № 40 и чрез публикуване на интернет страницата на Община Върбица, Областна администрация Шумен и на Министерство на културата.

Заповедта може да се обжалва по реда на АПК пред Административен съд – София град в едномесечен срок от съобщението за издаването ѝ или в 14-дневен срок от отделните съобщения за издаването ѝ до участвалите в производството.

АМЕЛИЯ ГЕШЕВА

Заместник-министър на културата

